

ศิลปากร

นิตยสารรายสัปดาห์เดือนของกรมศิลปากร

ปีที่ ๑๗

เล่ม ๓

กันยายน

พ.ศ. ๒๕๑๖

สารบัญ

ปีที่ ๑๗ เล่ม ๓

กันยายน

๒๕๑๖

๑. สารสันสมเด็จ สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศฯ
... .. และสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงฯ หน้า ๑
๒. จดหมายระยะทางไปตรวจราชการแหลมมลายู ร.ศ. ๑๒๑
... .. สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศฯ ,, ๒๕
๓. การคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรมระหว่างชาติ รัช รัตนภิชชาติ
... .. และ สุภรณ์ อัครสันโสภณ ,, ๕๓
๔. โครงการ ๒๕ ปี ในการบูรณะโบราณสถานและการวิจัยทางโบราณวิทยา ใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ น.อ. สมภพ ภิรมย์ ร.น. ,, ๗๔
๕. การสำรวจและขุดค้นแหล่งก่อนประวัติศาสตร์ บริเวณอ่าวโอเทีย เมือง
แฮมมิลตัน ประเทศนิวซีแลนด์ พจน์ เกื้อกุล ,, ๘๒
๖. วิธีการอัดสำเนาและถ่ายภาพศิลปจารึก ประสาร บุญประครอง ,, ๘๘
๗. คำอ่านจารึกที่ฐานพระพุทธรูป ล.พ./๔๑ อักษรไทยเหนือ ภาษาไทย - บาลี
พ.ศ. ๒๓๗๑ ได้มาจากวัดพระธาตุหริภุญชัย ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดลำพูน เทียม มีเต็ม และ ประสาร บุญประครอง ,, ๙๕
๘. การประชุมขึ้นเตรียมการ เรื่องการบูรณะและฟื้นฟูแหล่งประวัติศาสตร์ โดย
มุ่งประสงค์ที่จะจัดตั้งศูนย์วิจัยประยุกต์ ว่าด้วยโบราณคดี และวิจิตรศิลป์
ณ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๕ ชิน อยู่ดี และ ไสว มงคลเกษม ,, ๙๗

(นายเทียม มีเต็ม)

ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาตะวันออก

ผู้ทรงคุณวุฒิกรมศิลปากร

คำอ่านจารึกที่ฐานพระพุทธรูป ล.พ./๔๑

อักษรไทยเหนือ ภาษาไทย—บาลี พ.ศ. ๒๓๗๑

ได้มาจากวัดพระธาตุหริภุญชัย ต. ในเมือง อ. เมือง จ. ลำพูน

ปัจจุบันอยู่ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หริภุญชัย จ. ลำพูน

เนื้อวัตถุจารึกเป็นสัมฤทธิ์

วัดขนาดส่วนกว้าง ๔๓ ซม. ส่วนสูง ๑๒ ซม. ส่วนหนา ๘ มม.

เทม มีเต็ม อ่าน

ประสาร บุญประคอง ตรวจแก้และอธิบายคำ

คำจารึก

คำอ่านปัจจุบัน

	(๑)	(๒)	(๓)
๑. จุฬสกกกราช ๑๑๕๐ ท่วปลีเป็กใจเฑียร ๑	จุลศักราช ๑๑๕๐ ทัว บีเป็กใจ	เดือน ๑	
	(๔)	(๕)	
อฮ ๗ คำเมงวัน ๗ ไทยกาบสีปถมมหา	ออก ๗ คำ เมงวัน ๗ ไทยกาบสี	ปฐมมหา	
มูลสทธาสัมเทจปรम्म	มูลศรัทธา สมเด็จพระ		
๒. บอพรทราพร่องพระเจ้ามหาหริภุญไชยราช	บพิตรฯ พระองค์ พระเจ้ามหาหริภุญชัยราช		
สุริยสภเือกอกัธบอทีสิภิมรมาไชยสวรรเจ้า	สุริยศักดิ์ เอกอัครบดินทร์ภิมรมาไชยสวรรค์เจ้า		
ศทิตทคามเขตผรเทศ	สถิตคามเขตประเทศ		
๓. ราชธานีสิมหาสฐานบงเกือททวย	ราชธานีศรีมหาสถาน บังเกิดด้วย		
		(๖)	
ปุพพภาคเจตนาอนันยิจิงไทกิลล่ำสา	ปุพพภาค เจตนาอันยั้ง จึงได้กิดล่ำสา		
แปลงหลั ยงัพรพุทธรูปเจองนิทวย	แปลงหล่อ ยงัพระพุทธรูปเจ้าองค์นี้ ด้วย		
๔. นำทองอนันบวรสุทหนัก ๑๔๐๐๐ เพือนัจไว้	นำทองอันบริสุทท์ หนัก ๑๔๐๐๐ เพือนันจักไว้		
ก้ำชูโชฎกวรรณพุทธศาสนาไหเปนที่บูชาแก	ก้ำชูโชฎกวรรณพุทธศาสนา ให้เป็นที่บูชาแก่		
	(๗)		
นรารเทพคณาเจ้าทลั้ตราบ	นรารเทพคณาเจ้าทลั้ トラบ		

คำจารึก

คำอ่านปัจจุบัน

๕. ทอเทอ ๕๐๐๐ พรวัสสาตัพพญุตญาณํ ทินฺนํ ต่อเทอ ๕๐๐๐ พระวัสสา ตัพพญุตญาณํ ทินฺนํ
 นิพุพานปัจจโยโหนฺตุโน ขอจงเปนปรโจยแก นิพุพานปัจจโย โหนฺตุ โน ขอจงเป็นปัจจยแก
 (๘)
 ปรยาสัพพญุตญาณํ ปรยา สัพพญุตญาณ
๖. กบิฑวัยพรองแลเปนเจ้าในกาลระอนัจมา กบิฑวัยพระองค์ แลเป็นเจ้าในกาลอนัจมา
 (๘)(๑๐)
 พายหนาแททืหลีเทือ ภายหน้า แททืหลีเทือ

อธิบายคำ

- (๑) จุลศักราช ๑๑๕๐ = พุทธศักราช ๒๓๗๑
- (๒) ปีเบ็กใจ คือ เบ็ก = เบญจศก ใจ = ปีชวด เป็นปีชวด
 เบญจศกของไทยภาคเหนือ แต่ตรงกับปีชวด
 สัมฤทธิศกของไทยภาคกลาง
- (๓) เดือน ๑ (อ้าย) ของไทยภาคเหนือ = เดือน ๑๐ ของไทยภาคกลาง
- (๔) ออก = ข้างขึ้น, ขึ้น
- (๕) กาบสี่ คือ ตรงกับชื่อศกและชื่อปีของไทยภาคเหนือ
 กาบ = เอกศก สี่ = ปีมะโรง แต่ในที่นี้เป็น
 ชื่อวันชดเชยของไทย กำหนดเป็นแม่วันไทย
 หรือแม่มือ มีรอบละ ๑๐ วัน กำหนดเป็นลูกวัน
 ไทยหรือลูกมือ มีรอบละ ๑๒ วัน ฉะนั้นวัน
 แหนไทย จึงมีรอบละ ๖๐ วัน
- (๖) ลำสา = พินิจพิจารณาสร้าง
- (๗) ทล้า = ท้งหลาย
- (๘) ปรยา = ปัญญา
- (๙) ทืหลี = ตั้งจริง
- (๑๐) เทือ = เทอญ